

**Eötvös József Kutatóközpont
John Lukacs Intézet
Stratégiai Jövők Kutatási Program**

SJKP Stratégiai Gyorselemzések

2026/2.

Az Európai Unió 2030-ban

Szerző: Máthé Réka Zsuzsánna

Sorozatszerkesztő: Dr. Demkó Attila

2026. 03.18.

Vezetői összefoglaló

Az Európai Unió 2030-ig terjedő kilátásait vizsgáló elemzés a politikai, gazdasági, társadalmi, technológiai, környezeti és katonai trendek alapján tárja fel a legfontosabb geopolitikai, geoökonómiai és társadalmi trendeket, valamint azonosít három fő forgatókönyvet és azok kockázatait. A fő kihívások közé tartozik a gazdasági stagnálás, az idősödő társadalom és a kontrollálatlan migráció egyre nagyobb terhe. Az EU technológiai fejlődését lassítja a külső függőség és a kritikus nyersanyagok korlátozott elérhetősége, míg a zöld átállás gazdasági és társadalmi feszültségeket okoz. A védelmi szektorban az EU az amerikai hadiipartól függ, miközben saját kapacitásait is fejleszteni próbálja. A vizsgált forgatókönyvek többsége gazdasági visszaesést vagy stagnálást jelez, amelynek mértékét az ukrajnai háború kimenetele és a világkereskedelem alakulása határozza meg. A legnagyobb kockázatot a geopolitikai eskaláció, az uniós intézményi válság és a globális hatalmi konfliktusok jelentik. Összességében az EU jövője leginkább külső tényezőktől függ, miközben belső politikai és társadalmi feszültségei tovább erősödhetnek.

1. Háttér

Jelen tanulmány elsődleges célja, hogy feltárja és ismertesse az Európai Unió 3-5 éves időtartamú kilátásait. A tanulmány első része ismerteti az EU jelenlegi PESTEM (Political, Economic, Societal, Technological, Environmental, Military), azaz politikai, gazdasági, társadalmi, technológiai, környezeti és katonai környezetét, azt követően kitér az elemzés módszertanára, majd ismerteti a scenáriókat.

1.1. Politikai szektor

A jelenlegi trendek szerint az EU-ban folytatódik a radikálisnak vagy populistának nevezett jobboldali pártok erősödése. Ezek a pártok az EU számos tagállamában (Németország, Franciaország, Csehország, Ausztria, Belgium, Svédország, Finnország) sikereket értek el, ami a nemzeti parlamentekben, valamint az EU-s döntéshozatalban is megnöveli a jelenlegi irányvonal szemben kritikus hangok súlyát. Ezen pártok sikere mögött egyrészt a gazdasági környezet kedvezőtlen alakulása, másrészt a migráció és identitáspolitikai körüli viták állnak, végezetül az európai integráció mértéke és minősége állnak. Az unió jelenlegi politikai környezetére az Egyesült Államok politikai vezetése és a transzatlanti kapcsolatok minősége is jelentős hatással bír. Trump elnök adminisztrációja a „kulturális marxizmushoz” köthető

programoknak nyújtott támogatásokat megvonta,¹ valamint a különböző kutatási programok finanszírozását új feltételekhez kötötte.² Mindez arra készítette az EU vezetését, hogy bizonyos kutatási projektek finanszírozását átvállalja.³ Ezek egyrészt hozzájárulhatnak az uniós kutatás-fejlesztés programjainak növekedéséhez, ugyanakkor tovább élezhetik a társadalmi feszültségeket. A 2029-es Európai Parlamenti választások során növekedhetnek a korábban említett pártok súlya, amely befolyásolhatja az Európai Bizottság elnökének, valamint a külügyi és biztonságpolitikai főképviseelőjének kiválasztását is. Ezt követően képzelhető el, hogy az uniós döntéshozatal mechanizmusaiban változás következhet be, és bizonyos területeken az arra nyitott államok a jelenleginél szorosabb integrációt alakítanak ki, a többsebességes Európa elképzelése alapján.

1.2. Gazdasági szektor

Az EU tagállamainak gazdasága az elmúlt években stagnált, vagy recesszióval küzdött.⁴ Ezeknek elsődleges oka az alacsony munkaerőtermelékenység,⁵ valamint a magas energiaárak.⁶ Mindezeket súlyosbítja az egyes tagállamok rendkívül magas adósságszintje (Görögország, Olaszország, Franciaország).⁷ Ez többnyire magasabb kamatlábakat eredményez a megnövekedett kockázat miatt és növeli a kormányzati projektek és szolgáltatások finanszírozásának költségeit. Várható, hogy az egyes kormányok megszorító intézkedéseket vezetnek be, valamint befektetéseket késleltethetnek vagy állíthatnak le, ami még tovább lassítja a növekedést. Az Egyesült Államok adminisztrációja által bevezetett kereskedelmi vámok, valamint a Kínával való feszült kereskedelmi kapcsolatok is hozzájárulnak a gazdasági növekedés ideálisnál alacsonyabb üteméhez.⁸ A 2028-as amerikai

¹ The White House (2025a): The President's FY 2026 Discretionary Budget Request. Cuts To Woke Programs. Online: <https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2025/05/Cuts-to-Woke-Programs-Fact-Sheet.pdf>

² LD. PL. The White House (2025b): Restoring Gold Standard Science. Executive Orders. 2025. május 23. Online: <https://www.whitehouse.gov/presidential-actions/2025/05/restoring-gold-standard-science/> és The White House (2025c): Improving Oversight of Federal Grantmaking. Executive Orders. 2025. augusztus 7. Online: <https://www.whitehouse.gov/presidential-actions/2025/08/improving-oversight-of-federal-grantmaking/>

³ Európai Bizottság (2025): *Closing speech by President von der Leyen at the 'Choose Europe for Science' event at La Sorbonne*. 2025. május 5. Online: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hu/speech_25_1130

⁴ Eurostat (2025a): *Preliminary Flash Estimate for the Second Quarter of 2025*. 2025. július 30. Online: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-euro-indicators/w/2-30072025-ap>

⁵ Európai Központi Bank (2024): Labour productivity growth in the euro area and the United States: short and long-term developments. *ECB Economic Bulletin, Issue 6/2024*. Online: https://www.ecb.europa.eu/press/economic-bulletin/focus/2024/html/ecb.ebbox202406_01~9c8418b554.en.html

⁶ Európai Bizottság (2025b): *Study on energy prices and costs – Evaluating impacts on households and industry – 2024 edition*, Publications Office of the European Union. Online: <https://data.europa.eu/doi/10.2833/3218941>

⁷ Európai Bizottság (2025c): Government debt at the end of the first quarter of 2025 by Member State. *Euro Indicators*. 2025. július 21. Online: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-euro-indicators/w/2-21072025-ap#estat-inpage-nav-heading-1>

⁸ Európai Központi Bank (2025): "Real economy." *ECB staff macroeconomic projections for the euro area*. September 2025. Online: https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/ecb.projections202509_ecbstaff~c0da697d54.en.pdf

elnökválasztások eredménye fordulatot hozhat a transzatlanti kapcsolatokban, ám ez nem feltétlenül jelenti a vámok mértékének radikális csökkentését.⁹ Várható, hogy Kínával egyre feszültebbek lesznek a kereskedelmi kapcsolatok,¹⁰ így a világgazdaság volumene csökkeni fog, ami az unió gazdaságának jelentős piaci kiesés miatt rendkívül hátrányos helyzetet teremt.

1.3. Társadalmi szektor

Az EU társadalmi szektorát leginkább két tényező határozza meg. Egyrészt az idősödő társadalom és az alacsony termékenységi ráta, valamint az ehhez köthető társadalombiztosítással kapcsolatos kihívások. A második lényeges tényező a kontrollálatlan migráció, amely számos társadalmi kihívást okoz. Ez terhelheti a tagállamok közszolgáltatásait, mint az egészségügy, az oktatás vagy a szociális támogatások, valamint növelheti a bűnözés és a terrorizmus kockázatát. Az oktatásban megjelenő kihívások miatt a kontrollálatlan migráció a munkaerőpiac kínálati oldalára is hatással van. A jelenség társadalmi feszültségeket okoz a migrációs, illetve a nem migrációs háttérű lakosok között. Mindez súlyosbítja a társadalmi integrációs kihívásokat és lassítja a társadalmi kohéziót. Ezen túlmenően a határőrzés körüli viták (pl. Németország, Magyarország vagy Olaszország esete) a tagállamok közötti szolidaritás hiányához és éles politikai ellentétekhez vezetnek, amelyek az uniós döntéshozatalt nehezítik meg.

1.4. Technológiai szektor

Az uniós technológiai fejlődés számos kihívással küzd. Az EU 2030-ig terjedő digitális átállási szakpolitikai programját olyan technológiák integrálását jelenti, mint a mesterséges intelligencia, a kiberbiztonsági protokollok és a digitális infrastruktúra fejlesztése, ami jelentős erőforrás-elosztást és stratégiai tervezést tesz szükségessé.¹¹ Az ambíciós célok elérése érdekében az EU-nak a globális piacokon kellene a versenyképességét fenntartania, amely jelentősen függ a folyamatos innovációtól és a kutatás-fejlesztésbe történő beruházásoktól. Ugyanakkor az EU nagy mértékben támaszkodik külső szolgáltatókra a mesterséges intelligencia és a felhőszolgáltatások terén, valamint a félvezetők és a kvantuminfrastruktúra-

⁹ The New York Times (2024): Biden Administration Ratchets Up Tariffs on Chinese Goods. *Nytimes.com* 2024. szeptember 13. Online: <https://www.nytimes.com/2024/09/13/us/politics/biden-tariffs-chinese-goods-clothing.html>

¹⁰ MARTIN, Nik (2025): EU-China relations hit rock bottom before Beijing summit. *DW.com*, 2025. július 23. Online: <https://www.dw.com/en/eu-china-relations-hit-rock-bottom-before-beijing-summit/a-73213412>

¹¹ Az EU 2022/2481 HATÁROZATA (2022. december 14.) a Digitális évtized 2030 szakpolitikai program létrehozásáról (EGT-vonatkozású szöveg), PE/50/2022/REV/1, HL L 323., 2022.12.19, pp. 4–26

alkatrészek gyártása terén.¹² A mesterséges intelligencia, és az újonnan megjelenő technológiák rendkívül magas energiaigénnyel rendelkeznek, így ezek hatékony fejlesztése és stabil működése függ az energiaáraktól, illetve az energiaellátás biztonságától. Továbbá a fejlesztésekhez elengedhetetlen kritikus nyersanyagok, illetve azok elérhetősége is több kockázatot rejt, mivel nagymértékben függenek a kínai piacoktól, amelyeket viszont leginkább a politikai kapcsolatok határoznak meg.¹³

1.5. Környezeti szektor

Az EU környezeti szektorát az európai zöld megállapodás csomag végrehajtása határozza meg, amelynek elsődleges célja, hogy az EU 2050-re klímasemleges legyen.¹⁴ Ennek érdekében az EU több ágazaton átívelő összehangolt erőfeszítéseket tesz, így például az energia zöldítése, a körforgásos gazdaság, a mezőgazdaság, valamint a közlekedés területén. Az ipari kibocsátások csökkentését és a fenntartható gyakorlatok előmozdítását célzó környezetvédelmi szabályozások, illetve az azokhoz kapcsolt adminisztratív terhek negatívan befolyásolhatják az európai vállalkozásokat. A zöld és megújuló energia előállítás kritikus mértékben függ a kritikus nyersanyagoktól, amelyek elérhetősége egyre korlátozottabb.¹⁵ A zöld megállapodás szakpolitikái a mezőgazdaság, valamint a biológiai sokféleség védelme és a természeti erőforrások fenntartható kezelése közti átfogó politikák kidolgozását teszik szükségessé, amelyek képesek összehangolni a természetvédelmi célokat a gazdasági és társadalmi szükségletekkel. Úgy tűnik azonban, hogy az agráriumban dolgozók egyre elégedetlenebbek a szabályozási környezettel, amely számos országban társadalmi feszültségeket okozott.¹⁶ Várható, hogy ezek a feszültségek 2030-ig növekedni fognak.

1.6. Katonai szektor

Az EU katonai szektorát a NATO-n belüli védelmi rendszerekbe való beruházás 5 százalékra való emelésének elvárása,¹⁷ valamint az EU stratégiai autonómiai törekvései határozzák meg a következő években. Lényeges változás, hogy a Trump-adminisztráció az európai országokra

¹² EURÓPAI BIZOTTSÁG 2025(D): Protecting Europe. *The 2028-2034 EU budget for a stronger Europe*. Online: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/eu-budget/long-term-eu-budget/eu-budget-2028-2034_en#protecting-europe

¹³ HOSKINS, Peter – Laura, Bicker (2025): China tightens export rules for crucial rare earths. *bbc.com*. 2025. Október 9. Online: <https://www.bbc.com/news/articles/ckgzl0nwvd7o>

¹⁴ Az EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA 2025: *A zöld megállapodás legfontosabb céljai*. Online: <https://www.consilium.europa.eu/hu/policies/european-green-deal/#goals>

¹⁵ HULD, Arendse (2025): How Will China's Rare Earth Export Controls Impact Industries and Businesses? *China-briefing.com*, 2025. október 20., Online: <https://www.china-briefing.com/news/chinas-rare-earth-export-controls-impacts-on-businesses/>

¹⁶ RIEGERT, Bernd (2024): Why are farmers across Europe protesting? *Dw.com*. 2024. február 26. Online: <https://www.dw.com/en/why-are-farmers-across-europe-protesting/a-68373187>

¹⁷ NATO 2025: Defence expenditures and NATO's 5% commitment. 2025. augusztus 27. Online: https://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_49198.htm#:~:text=The%205%25%20defence%20investment%20commitment,2006%20by%20NATO%20Defence%20Ministers.

hárította Ukrajna támogatásának gazdasági terhei mellett a katonai terhek nagy részét is. Az EU 2025-től jelentős mértékben vásárolja az amerikai védelmi ipari bázis termékeit, amelyeket átad Ukrajnának.¹⁸ Ez úgy rövid, mint középtávon mélyíti a függőséget az amerikai katonai felszerelésektől. Az uniós kollektív biztonsági képességek megerősítésére az EU a 2028-34-es többéves költségvetési keretében központi szerepet játszik, így várható a védelmi ipar fellendülése.¹⁹ Ezeken kívül, 2030-ig a ReARM Europe stratégia²⁰ határozza meg az uniós katonai környezetet, amely jelentős befektetéseket ösztönöz a védelemi beruházásokban, például rakéta- és drónvédelmi rendszerben, valamint kiberbiztonságban. Kína rendkívül magas befolyása a ritkaföldfémek elérhetőségére magas kockázatnak teszi az EU védelmi iparának fejlesztését.

2. Forgatókönyvek

2.1. Módszertan

Az Európai Unió 2030-ig terjedő kilátásainak feltérképezése érdekében a legfontosabb tényezőket a Delphi szakértői véleménygyűjtés helyett a szakirodalom alapján választottam ki a mesterséges intelligencia segítségével. Az EU jövőjét legmeghatározóbb geopolitikai és geoökonómiai tényezőkre keresve 1750 tudományos folyóiratcikk, illetve könyvfejezet volt átvizsgálva, amelyből a 445 legrelevánsabb kiemelve. Ezeket manuálisan is részletesen átvizsgáltam. Az így kapott és az elemzés során használt legfontosabb driverek az ukrajnai háború, az energiabiztonság, a kritikus nyersanyagokhoz való hozzáférés, az ellenőrizetlen migráció, a technológiai fejlődés, a világkereskedelem növekedése vagy zsugorodása, a belső gazdasági növekedés, illetve az EU által gyakorolt külpolitika stílusa. A szakirodalom alapján azonosított drivereket hármas, illetve négyes skálán mértem. Az így keletkezett nyolc driver összesen 25 különböző értéket vehetett fel.

Az elemzés strukturált előrejelzési technikát igényel, amely során a kereszthatás elemzést (cross-impact balance, CIB) alkalmaztam: a módszer több változó következetes kölcsönhatása alapján koherens és valószínű forgatókönyvek felállítását teszi lehetővé.²¹ A módszer lényege, hogy a különböző drivereket nem külön-külön, hanem egymásra gyakorolt hatásai alapján elemezzük. Minden driver esetében az egymásra való hatásnál azt vizsgáljuk,

¹⁸ THE WHITE HOUSE 2025(D): President Trump Participates in a Cabinet Meeting. 1:13-1:47 perc., 2025. augusztus 26. *Youtube.com*, <https://www.youtube.com/live/inRXd4OWt2M?si=IVdzKP7LSBdzngSd> 1:13-1:47 PERC.

¹⁹ EURÓPAI BIZOTTSÁG 2025(D): *State of the Digital Decade 2025 report*. 2025. június 16. Online: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/state-digital-decade-2025-report>

²⁰ EURÓPAI BIZOTTSÁG 2025(E): *White Paper for European defence – Readiness 2030*. 2025. Március 28. Online: https://defence-industry-space.ec.europa.eu/eu-defence-industry/white-paper-european-defence-readiness-2030_en

²¹ Weimer-Jehle 2023: *Cross-Impact Balances (CIB) for Scenario Analysis - Fundamentals and Implementation*. Springer Berlin, Heidelberg, New-York. DOI: 10.1007/978-3-031-27230-1

hogy az adott állapotok erősítik vagy gyengítik-e egymást. A driverek kölcsönhatásából keletkező scenáriók kiértékelésénél a belső konzisztenciát vesszük alapul, amely akkor áll fenn, amikor egy forgatókönyv különböző elemei (vagyis a driverek egymásra gyakorolt hatása) egymást erősítik. Más szavakkal, egy adott forgatókönyvben olyan események, állapotok vagy feltételezések szerepelnek együtt, amelyek logikailag megférnek egymás mellett, és valószínű, hogy egyszerre következnek be. Vagyis, a keletkezett forgatókönyvek, amennyiben konzisztensek, azt mutatják, hogy a vizsgált tényezők (driverek) mely körülmény-kombinációi képesek logikusan együtt előfordulni a kereszthatások alapján. A forgatókönyvek értékelésénél egy másik fontos szempont az ún. impaktszám, ami azt mutatja meg, hogy egy driver mennyire erősen hat a többi tényezőre a rendszerben. Minél nagyobb az impaktszám, annál meghatározóbb szerepe van annak a drivernek a jövő alakításában.

Adott esetben a nyolc driver összesen 25 különböző értéke 8748 lehetséges forgatókönyvet generál. Ezek konzisztenciájának elemzéséhez és az impaktszám megállapításához a Scenario Wizard szoftvert használtam.²² A keletkezett forgatókönyvek közül csak kettő bizonyult teljesen konzisztensnek (Hanyatlás háborúval, illetve Hanyatlás újjáépítéssel). Mivel a modell viszonylag kevés leíróval számol, ezért az 1-es inkonzisztenciaszint is elfogadható, így azokat is bemutatom (Koopерáció és stagnálás, valamint Fellendülés és migrációs kihívások). Az elemzés során bemutatott veszélyforrások a már ismert, a modell kialakításakor számba vett jelenségeket, illetve az egyes driverek impaktszáma alapján megismert tényezőket mutatnak be. Az elemzés végén ismertetett Fekete hattyú jelenségek kiszámíthatatlan, extrém hatású sokkokat kiváltó tényezők, amelyekkel az elemzés során nem számoltam.

2.2 Hanyatlás háborúval vagy újjáépítéssel

Ez a cím alatt két teljesen konzisztens, magas impaktszámú scenáriót mutatom be. A két forgatókönyv azonos, csupán egyetlen lényeges elemben különböznek: az egyik forgatókönyv az ukrajnai háború folytatódására számít. Ezzel szemben a másik forgatókönyv a háború lezárásával és az ahhoz kapcsolódó újjáépítéssel számol, amelyben az EU lényeges szerepet játszik. Mindkét esetben a jelenlegi rivalizáló külpolitikai környezet maradna. Az esetekben a világkereskedelemben felerősödnek a protekcionista intézkedések, amelyek során csökken az EU energiabiztonsága és -ellátása, valamint a kritikus nyersanyagokhoz való hozzáférése. Ez jelentős technológiai fejlődésbeli lemaradást eredményez. Ezzel párhuzamosan az

²² WEIMER-JEHLE, Wolfgang (2025): *Scenariowizard: Constructing Consistent Scenarios Using Cross-Impact Balance Analysis (Version 5.2)* [Software]. ZIRIUS, University of Stuttgart. Online: https://www.cross-impact.org/english/CIB_e_ScW.htm

ellenőrizetlen migráció magas szintre emelkedik, amely tovább növeli a már meglévő társadalmi és politikai feszültségeket. Mindkét esetben elkerülhetetlen a gazdasági recesszió, ám az uniós részvétel az újjáépítési projektekből fékezheti a gazdaság hanyatlásának ütemét.

Veszélyforrások: Az ellenőrizetlen migráció fokozná a politikai polarizációt, amely a jelenleginél sokkal több területen és intézményen keresztül éreztetné társadalmi és gazdasági hatását. A világkereskedelem zsugorodása, az energiabiztonság és -ellátás, valamint a kritikus nyersanyagokhoz való korlátozott hozzáférés több uniós tagállamban gazdasági és pénzügyi válságot okozna.

2.3 Kooperáció és stagnálás

A harmadik lehetséges forgatókönyv inkonzisztens, de az ukrajnai háború lezárásával és az újjáépítés során lényeges uniós részvétellel számol, ami jelentős gazdasági terhet ró az EU-ra. A forgatókönyv az uniós külpolitika kooperatív jellegével számol, amely hozzájárulhat a világkereskedelem fellendüléséhez, valamint egy közepes szintű energiabiztonság kialakításához és a kritikus nyersanyagok közepes mértékű eléréséhez. Ugyanakkor növelné az ellenőrizetlen migrációt és az okozott negatív hatásokat. Ebben az esetben a driverek összehatásának eredményeképpen az uniós technológiai fejlődés megállna és elkerülhetetlen lenne a gazdasági recesszió. Ebben az esetben az ellenőrizetlen migráció „közepes” szinten tartása tudná némileg fékezni a gazdaság mutatóinak romlását, és a recesszió helyett stagnálás lenne a valószínűbb.

Veszélyforrások: Az uniós külpolitika kooperatív jellege miatt az EU számos területen nyerne (világkereskedelem, kritikus nyersanyagok, energiaellátás). Ugyanakkor kevésbé tudna rendkívül szigorúan fellépni a kontrollálatlan migráció ellen, így annak szintje várhatóan magas lenne. Az ellenőrizetlen migráció és az ebből adódó biztonságpolitikai problémák, majd ez ehhez köthető társadalmi feszültségek növekednének.

2.4 Fellendülés és migrációs kihívások

Ez a forgatókönyv többnyire pozitív eredményeket mutat, ám sajnos ez is inkonzisztens. Az ukrajnai háború lezárásával, valamint az újjáépítés elindításával számol, amelyben az EU jelentős szerepet játszik. Ez a forgatókönyv a kritikus nyersanyagokhoz való hozzáférés növekedésével és magas szintű energiabiztonsággal számol. A forgatókönyv a protekcionista intézkedések csökkenését és a világkereskedelem fellendülését várja. Mindezek a tényezők segítik a technológiai fejlődést és ezzel párhuzamosan a gazdasági fellendülést. A külpolitika rivalizáló jellege pozitívan hat az uniós gazdaságra, valamint a világkereskedelempre. Ebben környezetben az ellenőrizetlen migráció közepes szintű maradna.

Veszélyforrások: A világkereskedelem fellendüléséhez köthető a legtöbb tényező pozitív alakulása. Amennyiben mégis protekcionista jellegé alakulna, ez a legtöbb drivert negatívan befolyásolná, így ebben az esetben ez jelenti a legnagyobb veszélyforrást.

2.5 Fekete hattyú események

A következő öt évben az ismertetett scenáriók esetében kevésbé valószínű, ám sokkhatást váltanának ki az alábbi események:

- az orosz-ukrán háború eszkalációja;
- a tagállamok, valamint az uniós intézmények közötti feszültségek olyan szintű növekedése, amely miatt a teljes uniós döntéshozatal diszfunkcionálissá válna;
- az európai gazdaság recessziója miatt az euroövezet összeomlása;
- Kína és az USA közötti katonai konfliktus kialakulása.

3. Következtetések

Az Európai Unió 2030-ig terjedő kilátásai nagymértékben függenek olyan exogén tényezőktől, mint az orosz-ukrán háború végkifejlete, a migrációs helyzet, a kritikus nyersanyagokhoz való hozzáférés, illetve az energiabiztonság. Az Amerikai Egyesült Államok és Kína közti hatalmi harcok nagymértékben befolyásolják nem csak ezeket a tényezőket, hanem az amerikai adminisztráció kereskedelmi politikáit is. A nagyhatalmak hasonló intézkedései hatással vannak a világkereskedelem volumenének alakulására, amelyek az EU gazdasági növekedését is meghatározhatják. Az unión belüli társadalmi és politikai feszültségek egyelőre növekedni látszanak, változást az orosz-ukrán háború tartós rendezése és a 2029-ben zajló uniós parlamenti választások hozhatnak.

Felhasznált irodalom:

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/2481 határozata (2022. december 14.) a Digitális évtized 2030 szakpolitikai program létrehozásáról (EGT-vonatkozású szöveg), PE/50/2022/REV/1, HL L 323., 2022.12.19, pp. 4–26

Az Európai Unió Tanácsa (2025): *A zöld megállapodás legfontosabb céljai*. Online: <https://www.consilium.europa.eu/hu/policies/european-green-deal/#goals>

Európai Bizottság (2025): *Closing speech by President von der Leyen at the 'Choose Europe for Science' event at La Sorbonne*. 2025. május 5. Online: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hu/speech_25_1130

Európai Bizottság (2025b): Directorate-General for Energy, E3Modelling, Enerdata, LBST, Oeko Institut, Trinomics, Jagtenberg, H., Ansarin, M., Boldizsár, G., Van Nuffel, L., Rukuma, R., van Delzen, T., Lam, L., Torres, P., Lee, L. Y., Badouard, T., Posseme, B., Bon-Mardion, J., Casteleyn, M., Meghez, B., Andry, O., Hadjuri, H., Viktoria Noka, , Schumacher, K., Hünecke, K., Fragkiadakis, D., Paroussos, L., Altmann, M., *Study on energy prices and costs – Evaluating impacts on households and industry – 2024 edition*, Publications Office of the European Union. Online: <https://data.europa.eu/doi/10.2833/3218941>

Európai Bizottság (2025c): Government debt at the end of the first quarter of 2025 by Member State. *Euro Indicators*. 2025. július 21. Online: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-euro-indicators/w/2-21072025-ap#estat-inpage-nav-heading-1>

Európai Bizottság (2025d): Protecting Europe. *The 2028-2034 EU budget for a stronger Europe*. Online: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/eu-budget/long-term-eu-budget/eu-budget-2028-2034_en#protecting-europe

Európai Bizottság (2025d): *State of the Digital Decade 2025 report*. 2025. Június 16. Online: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/state-digital-decade-2025-report>

Európai Bizottság (2025e): *White Paper for European defence – Readiness 2030*. 2025. Március 28. Online: https://defence-industry-space.ec.europa.eu/eu-defence-industry/white-paper-european-defence-readiness-2030_en

Európai Központi Bank (2024): Labour productivity growth in the euro area and the United States: short and long-term developments. *ECB Economic Bulletin, Issue 6/2024*. Online: https://www.ecb.europa.eu/press/economic-bulletin/focus/2024/html/ecb.ebbox202406_01~9c8418b554.en.html

Európai Központi Bank (2025): "Real economy." *ECB staff macroeconomic projections for the euro area*. September 2025. Online: https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/ecb.projections202509_ecbstaff~c0da697d54.en.pdf

Eurostat (2025a): *Preliminary Flash Estimate for the Second Quarter of 2025*. 2025. július 30. Online: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-euro-indicators/w/2-30072025-ap>

Eurostat (2025b): An aging population. *Demography of Europe – 2025 edition.*, Online: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/interactive-publications/demography-2025#ageing-population>

HOSKINS, Peter – Laura, Bicker (2025): China tightens export rules for crucial rare earths. *bbc.com*. 2025. Október 9. Online: <https://www.bbc.com/news/articles/ckgzl0nwvd7o>

HULD, Arendse (2025): How Will China's Rare Earth Export Controls Impact Industries and Businesses? . *China-briefing.com*, 2025. október 20., Online: <https://www.china-briefing.com/news/chinas-rare-earth-export-controls-impacts-on-businesses/>

MARTIN, Nik (2025): EU-China relations hit rock bottom before Beijing summit. *DW.com*, 2025. július 23. Online: <https://www.dw.com/en/eu-china-relations-hit-rock-bottom-before-beijing-summit/a-73213412>

NATO (2025): *Defence expenditures and NATO's 5% commitment*. 2025. augusztus 27. Online: https://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_49198.htm#:~:text=The%205%25%20defence%20investment%20commitment,2006%20by%20NATO%20Defence%20Ministers.

RIEGERT, Bernd (2024): Why are farmers across Europe protesting? *Dw.com*. 2024. február 26. Online: <https://www.dw.com/en/why-are-farmers-across-europe-protesting/a-68373187>

The New York Times (2024): Biden Administration Ratchets Up Tariffs on Chinese Goods. *Nytimes.com* 2024. szeptember 13. Online: <https://www.nytimes.com/2024/09/13/us/politics/biden-tariffs-chinese-goods-clothing.html>

The White House (2025a): The President's FY 2026 Discretionary Budget Request. Cuts To Woke Programs. Online: <https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2025/05/Cuts-to-Woke-Programs-Fact-Sheet.pdf>

The White House (2025b): Restoring Gold Standard Science. Executive Orders. 2025. május 23. Online: <https://www.whitehouse.gov/presidential-actions/2025/05/restoring-gold-standard-science/>

The White House (2025c): Improving Oversight of Federal Grantmaking. Executive Orders. 2025. augusztus 7. Online: <https://www.whitehouse.gov/presidential-actions/2025/08/improving-oversight-of-federal-grantmaking/>

The White House (2025d): President Trump Participates in a Cabinet Meeting. 1:13-1:47 perc., 2025. augusztus 26. *Youtube.com*, <https://www.youtube.com/live/inRXd4OWt2M?si=IVdzKP7LSBdzngSd>

WEIMER-JEHLE, Wolfgang (2023): Cross-Impact Balances (CIB) for Scenario Analysis - Fundamentals and Implementation. Springer Berlin, Heidelberg, New-York. DOI: 10.1007/978-3-031-27230-1

WEIMER-JEHLE, Wolfgang (2025): *Scenariowizard: Constructing Consistent Scenarios Using Cross-Impact Balance Analysis (Version 5.2)* [Software]. ZIRIUS, University of Stuttgart.
Online: https://www.cross-impact.org/english/CIB_e_ScW.htm.

